

Datum van
inontvangstneming

:

06/08/2019

Zaak C-502/19

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

1 juli 2019

Verwijzende rechter:

Tribunal Supremo (Spanje)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

1 juli 2019

Strafprocedure tegen:

[REDACTED]

Aanklagende partijen:

Ministerio Fiscal

Abogacía del Estado

Vox

[OMISSIS][type procedure]

[OMISSIS] TRIBUNAL SUPREMO

Sector strafrecht

Beschikking [OMISSIS] [samenstelling van de kamer]

[Or. 2]

**[OMISSIS] [identificatie van de partijen] [Or. 3] [OMISSIS]
VOORGESCHIEDENIS**

EEN.- In deze Sala Segundo (meervoudige tweede kamer) van het Tribunal Supremo (hoogste rechterlijke instantie, Spanje) wordt een procedure in eerste aanleg op grond van bijzondere bevoegdheid gevoerd tegen diverse verdachten van strafbare feiten die zijn gekwalificeerd als rebellie (subsidiar oproer), verduistering en insubordinatie.

De aanklagende partijen betogen, in zeer beknopte vorm en zonder dat dit een uitspraak onzerzijds aangaande de doeltreffendheid van de bewijsvoering ter zake impliceert, dat de heer ██████████ ████████ in zijn hoedanigheid van vicevoorzitter van de regionale regering van Catalonië, heeft deelgenomen aan een afscheidingsproces waarin, naast andere gebeurtenissen, de vaststelling van de *Ley del Parlamento de Cataluña 20/2017, 8 de septiembre, de transitoriedad jurídica y fundacional de la República* (wet 20/2017 van 8 september 2017 van het parlement van Catalonië inzake de juridische overgang naar en stichting van de Republiek Catalonië) een sleutelmoment was. Deze regeling, die 89 artikelen en drie slotbepalingen telde, bevatte eenzijdige proclamaties van een breuk met het vigerende constitutionele stelsel. De regeling werd gepresenteerd als de hoogste wet van de Catalaanse rechtsorde totdat de grondwet van de nieuwe republiek zou zijn aangenomen. In de regeling werd Catalonië uitgeroepen tot een rechtstatelijke, democratische en sociale republiek waarin de soevereiniteit, waaruit alle staatsmachten voortvloeien, berust bij het volk van Catalonië, en in Aran bij het volk van Aran. Ten behoeve van de uitoefening van zijn volledige soevereiniteit werd verklaard dat het grondgebied van Catalonië bestaat uit het vasteland, met inbegrip van de ondergrond, binnen de reeds bestaande geografische en administratieve grenzen, de territoriale zeewateren, met inbegrip van de bodem daarvan, en de luchtruimte boven het vasteland en de territoriale zeewateren van Catalonië. De constitutionele monarchie werd afgeschaft verklaard, en de president van de republiek werd uitgeroepen tot het Catalaanse staatshoofd en hoogste vertegenwoordiger of vertegenwoordigster van de republiek. De Tribunal Superior de Justicia de Cataluña (hoogste rechterlijke instantie van de regio Catalonië, Spanje) werd omgevormd tot het hooggerechtshof van Catalonië, de hoogste rechterlijke instantie in alle materies, waarin de [Or. 4] rechterlijke organisatie van Catalonië zijn culminatiepunt zou vinden. De regeling stelde een model van zelfbestuur voor de rechterlijke macht in dat was geïnspireerd op een gecoördineerd optreden met de uitvoerende macht en dat erin voorzag dat rechters en magistraten die bij de inwerkingtreding van de wet gedurende de drie voorgaande jaren hun functie hadden uitgeoefend hun ambt konden blijven bekleden. Rechters en magistraten die minder dan drie jaar in functie waren in Catalonië zagen zich echter beroofd van hun grondwettelijke garantie van onafzetbaarheid, doordat in de wet werd gerefereerd aan een recht van integratie dat door die rechters en magistraten diende te worden aangevraagd volgens een in de toekomst vast te stellen procedure.

Het [Catalaanse] parlement werd de bevoegdheid verleend om, op voordracht van de bestuursraad van de Generalitat (uitvoerend orgaan van het bestuur van de autonome regio Catalonië, Spanje) en gehoord de bestuursrechtelijke kamer van het [Catalaanse] hooggerechtshof, de procureur-generaal van Catalonië te benoemen.

De wet wijzigde de juridische regeling inzake de nationaliteit van de ingezetenen van Catalonië, stelde de territoriale grenzen van de nieuwgevormde staat vast en regelde de rechtsovergang door de Catalaanse staat ten aanzien van alle goederen en rechten van de Spaanse Staat in Catalonië. Ook voorzag de wet in een

integratieregeling voor ambtenaren die hun diensten tot dan toe hadden verricht binnen de centrale overheid en de overheid van de autonome regio, steeds behoudens de aanpassingen die onontbeerlijk werden geacht voor de realiteit van de nieuwe staat. De Generalitat werd benoemd tot de fiscale autoriteit en werd als zodanig belast met de vaststelling, de inning en het beheer van alle belastingen en publiekrechtelijke inkomsten, en datzelfde orgaan werd ook de douaneautoriteit voor het grondgebied van Catalonië, belast met de vaststelling en heffing van invoerrechten.

Met datzelfde oogmerk werd *Ley 19/2017, 6 de septiembre, reguladora del llamado referéndum de autodeterminación* (wet 19/2017 van 6 september 2017 tot regeling van het – zogenoemd – referendum over zelfbeschikking) gepubliceerd in de Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (officiële publicatieblad van de Generalitat) nr. 7449A van 6 september 2017.

Ter uitvoering van die wet en andere wettelijke bepalingen – waarvan de toepassing is opgeschort door verschillende beslissingen van de Tribunal Constitucional (grondwettelijk hof, Spanje) – werden de Catalaanse burgers opgeroepen voor een referendum, dat op 1 oktober 2017 werd gehouden. De vraag op het stembiljet [Or. 5] voor het referendum luidde: „*Wilt u dat Catalonië een onafhankelijke staat in de vorm van een republiek wordt?*” In de referendumwet werd bepaald dat de uitslag van het referendum een bindend karakter zou hebben, en als na de telling van de op geldige wijze uitgebrachte stemmen het aantal ja-stemmen groter zou zijn dan het aantal nee-stemmen, zou dat ope legis de onafhankelijkheid van Catalonië met zich meebrengen, gevolgd door een formele verklaring van het parlement waarbij de rechtsgevolgen van de uitslag zouden worden geconcretiseerd en het constitutieproces zou worden geïnitieerd.

Volgens door de Generalitat bekendgemaakte gegevens had het referendum het volgende resultaat: van de in totaal 5 500 000 personen met stemrecht hadden 2 286 217 personen hun stem uitgebracht, waarvan er 2 044 058 personen voor de onafhankelijkheid hadden gestemd, ofwel 37 % van de stemgerechtigde bevolking en iets meer dan een kwart (27 %) van de totale bevolking van Catalonië in die periode.

Het houden van het referendum ging gepaard met een grootschalige mobilisatie van burgers. Daarbij deden zich incidenten voor waarbij gewonden vielen onder burgers en agenten van de autoriteiten die probeerden het uitdrukkelijke rechterlijke verbod op het houden van dat referendum te handhaven.

Voorafgaand aan het referendum, op 20 september van hetzelfde jaar, waren duizenden personen de straat opgegaan om de door de rechterlijke autoriteit gelaste doorzoekingen en aanhoudingen te voorkomen.

De aanklagende partijen beschuldigen de heer ██████████ van het strafbare feit van verduistering wegens het aanwenden van publieke middelen voor het houden van die illegale volksraadpleging.

TWEE.- De voorlopige hechtenis van de heer ██████ is gelast in de onderzoeksfase, bij beschikking van 2 november 2017, en duurt tot op heden voort. Deze situatie is opnieuw getoetst in [zeven] beschikkingen [OMISSIS] [Or. 6] [OMISSIS].

DRIE.- Terwijl hij zich in voorlopige hechtenis bevond, werd de heer ██████ bij de op 21 december 2017 gehouden verkiezingen voor het parlement van Catalonië gekozen als afgevaardigde in dat parlement. Nadat de heer ██████ zitting in het Catalaanse parlement had genomen, besloot de rechter van instructie hem wettelijk ongeschikt te verklaren om uitvoering te geven aan zijn plicht om deel te nemen aan de debatten en stemmingen van de plenaire vergadering van het Catalaanse parlement, waarbij hij het bureau van het parlement – op de wijze die het bureau passend achtte en indien er geen bestuursrechtelijke bezwaren bestonden die zich daartegen verzetten – de taak toevertrouwde om de procedure voor de delegatie van het stemrecht van de heer ██████ aan een andere afgevaardigde vast te stellen zolang de heer ██████ in voorlopige hechtenis zou blijven.

3.1- Ter terechtzitting presenteerde de heer ██████ zich als kandidaat bij de algemene verkiezingen voor het Spaanse Congreso de los Diputados (Spaanse huis van afgevaardigden), die waren uitgeschreven bij Real Decreto 129/2019, de 4 de marzo (koninklijk wetsbesluit 129/2019 van 4 maart 2019) en die werden gehouden op 28 april 2019. In die verkiezingen werd hij verkozen tot afgevaardigde in dat huis.

3.2.- Bij beschikking van 14 mei 2019 heeft de onderhavige rechter een verzoek om toestemming bij verzoekschrift aan het Congreso de los Diputados niet-ontvankelijk verklaard, aangezien de procedure zich reeds in de fase van de mondelinge behandeling bevond. Tegelijkertijd stemde dit Tribunal Supremo ermee in dat de heer ██████ de penitentiaire inrichting verliet om de constituerende vergadering van het Congreso de los Diputados bij te wonen en persoonlijk [OMISSIS] [andere formaliteiten] te verrichten die noodzakelijk waren om zijn zetel te kunnen innemen.

3.3.- Nadat hij de hoedanigheid van afgevaardigde had verkregen en de daartoe vereiste wettelijke formaliteiten had verricht, werd hij geschorst in de uitoefening van zijn functie bij besluit van het bureau van het Congreso de los Diputados van 24 mei 2019 ter uitvoering van artikel 384 bis van de Ley de Enjuiciamiento Criminal (wet betreffende de strafvordering; hierna: „LECrim”). In dat voorschrift is het volgende bepaald:

[Or. 7]

„Nadat een vervolgingsbeschikking definitief is geworden en de voorlopige hechtenis is gelast van een persoon die lid is van, of is verbonden met, een gewapende bende of een terrorist of opstandeling, wordt de verdachte die een

openbaar ambt of openbare functie bekleedt automatisch geschorst in de uitoefening van dat ambt of die functie zolang hij zich in hechtenis bevindt”.

3.4.- Ter terechtzitting presenteerde de heer ████████ zich tevens als kandidaat bij de algemene verkiezingen voor het Europees Parlement, die waren uitgeschreven bij Real Decreto 206/2019, de 1 de abril (koninklijk wetsbesluit 206/2019 van 1 april 2019).

Bij die op 26 mei gehouden verkiezingen werd hij verkozen, waarna hij bij besluit van de Junta Electoral Central (Spaanse centrale kiesraad) van 13 juni 2019 officieel tot verkozen afgevaardigde werd uitgeroepen.

In zijn vergadering van 20 juni 2019 stelde de Junta Electoral Central, in het kader van dossier nr. 561/73, besluit nr. 518/2019 vast, waarbij het Europees Parlement ervan in kennis werd gesteld dat de heer ████████ niet de hoedanigheid van afgevaardigde in het Europees Parlement had verkregen, omdat hij niet de eed of gelofte van trouw aan de grondwet had afgelegd, en bijgevolg evenmin de bij die functie behorende voorrechten had verworven, en dat deze situatie zou voortduren totdat hij de eed of gelofte zou afleggen.

Tegen dit besluit kan bestuursrechtelijk beroep worden ingesteld. [OMISSIS] [voorwerp van een eventueel beroep]. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (hierna: „EHRM”) heeft verklaard dat het laatstbedoelde verkiezingsproces voldeed aan de vereisten van het in artikel 13 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna: „EVRM”) neergelegde recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel (zie ook Etxebarria en anderen/Spanje, van 30 juni 2009, §§ 78 tot en met 82, en Herritarren Zerenda/Spanje, van 30 juni 2009, § 52).

VIJF.- Bij beschikking van 14 juni 2019 heeft deze rechterlijke instantie geweigerd verdachte een buitengewoon verlof uit de gevangenis te verlenen om ten overstaan van de Junta Electoral Central de eed of gelofte van trouw aan de grondwet af te leggen als bedoeld in artikel 108, lid 8, en artikel 224, lid 2, van de Ley Orgánica [5/1985, de 9 de junio,] **[Or. 8]** del Régimen Electoral General (organieke wet 5/1985 van 9 juni 1985 houdende de algemene regeling voor de organisatie van verkiezingen; hierna: „LO 5/1985”). Tegen deze weigering is beroep ingesteld door de procesvertegenwoordiging van de heer ████████

Het is met het oog op een adequate oplossing van dit beroep dat, op verzoek van appelland, wordt verzocht om een ondersteunende uitlegging door het Hof.

De procesvertegenwoordiging van de heer ████████ beroept zich daarbij op de voorrechten van artikel 9 van het Protocol (nr. 7) betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie. Op die bepaling baseert zij de instelling van beroep tegen de beschikking van 14 [juni] 2019 tot weigering van de verlening van buitengewoon gevangenisverlof teneinde de eed of gelofte van trouw aan de Spaanse grondwet af te leggen en aldus de hoedanigheid van gekozen lid van het Europees Parlement te bekrachtigen.

VIJF.- Deze Kamer heeft bevel gegeven tot kennisgeving van het beroep aan de openbare aanklager (het openbaar ministerie), de particuliere aanklager (de Abogado del Estado (landsadvocaat), uit hoofde van de eigendom van de beweerdelijk verduisterde publieke middelen), en de volksaanklager (de politieke partij Vox, op grond van artikel 125 van de Constitución Española (Spaanse grondwet). Ook is de verdediging van de heer ████████ verzocht zich uit te spreken over de vraag of het zinvol was om een prejudiciële vraag in te dienen teneinde een uitlegging van de inhoud en de werkingssfeer van voornoemde regeling van de Unie te verkrijgen.

In haar antwoord op dat verzoek heeft de procesvertegenwoordiging van de heer ████████ de argumenten herhaald die zij reeds had doen gelden in haar in het beroep geformuleerde verzoek om toestemming voor de verlening van buitengewoon gevangenisverlof aan de betrokkene.

Het openbaar ministerie heeft in een geschrift van 27 juni 2019 betoogd dat noch de uitlegging van de Unieregeling in kwestie, noch de in de memorie van antwoord aangehaalde arresten en rechterlijke uitspraken vragen oproepen die het raadzaam maken om een verzoek om een prejudiciële beslissing in te dienen, uitgaande van de rechtsleer van de „acte clair”. Volgens het openbaar ministerie is de oplossing van dit geschil, ongeacht welke hermeneutische elementen op de zaak van toepassing zijn, altijd dezelfde: verdachte, de heer [Or. 9] ████████ geniet geen parlementaire immuniteit die hem beschermt tegen de gerechtelijke procedure die tegen hem wordt gevoerd. Ter staving van zijn conclusie haalt het openbaar ministerie, naast diverse wetgevingsteksten en rechtspraak van het Hof, ook verslag SJ-0214/19 van de juridisch adviseur van het Europees Parlement, de heer Drexler, van 15 april 2019 aan.

De Abogado del Estado en de volksaanklager hebben zich eveneens verzet tegen de indiening van een verzoek om een prejudiciële beslissing, op grond van de overweging dat de weigering tot verlening van buitengewoon gevangenisverlof strookte met de wet en geen uitlegging middels een prejudiciële verwijzing behoefde.

RECHTSGRONDEN

EEN.- Precisering van het incident waarin het prejudiciële verzoek wordt ingediend

De kwestie die moet worden opgelost in het incident waarin de prejudiciële vraag wordt opgeworpen, is of er buitengewoon gevangenisverlof moet worden verleend aan een verdachte van ernstige strafbare feiten die zich in voorlopige hechtenis bevindt wegens vluchtgevaar of dat dat verlof moet worden geweigerd. De gedetineerde is gekozen in het Europees Parlement in verkiezingen die zijn gehouden diverse maanden nadat hij in voorlopige hechtenis is genomen. Het buitengewoon gevangenisverlof zou ten doel hebben om de eed of gelofte van trouw aan de Spaanse grondwet af te leggen, een wettelijke voorwaarde waaraan

moet zijn voldaan voordat de centrale kiesraad – de Junta Electoral Central – de gekozenen op de aan het Europees Parlement toe te zenden lijst kan plaatsen en deze de bijbehorende zetel kan innemen.

Het hoofdvoorwerp van de sinds eind 2017 lopende strafprocedure is de vervolging van feiten die zijn gekwalificeerd als rebellie (subsidiar oproer), verduistering en insubordinatie. De zittingen in het kader van de mondelinge behandeling zijn afgerond, alle bewijsmiddelen zijn ingebracht, de partijen zijn gehoord en alle verdachten hebben hun recht op het laatste woord uitgeoefend. Het proces heeft vier maanden geduurd en er zijn 52 [Or. 10] zittingen gehouden. Derhalve is de zaak slechts nog in afwachting van de rechterlijke uitspraak, waarvan de redactie, vanwege de complexiteit van de zaak, meerdere maanden in beslag zal nemen.

Het voorwerp van de prejudiciële vraag is opgekomen in het tussengeschild betreffende de vrijheidsbeneming van verdachte. De procedurele behandeling van dit geschil is autonoom, zij het dat deze steeds in een afhankelijkheidsverhouding tot het hoofdgeding staat.

De met behulp van de opgeworpen vraag te geven beslissing betreft een autonoom incident in het kader van dat tussengeschild en houdt verband met de verlening van een concrete buitengewone toestemming om de penitentiaire inrichting tijdelijk te verlaten. Dientengevolge is deze beslissing niet van invloed op de inhoud van onze uiteindelijke beslissing inzake de tenlastelegging. Deze tenlastelegging volgt zijn normale verloop, los van de eventuele afgeleide of indirecte rechtskracht van de handelingen die mogelijk zullen volgen op de verlening of weigering van het verlof. Evenmin werkt de beslissing in op de voorwaarden waarin de voorlopige hechtenis van de heer ████████ is gelast, over de noodzaak waarvan deze rechterlijke instantie niet de geringste twijfel herbergt. De te geven beslissing laat de vraag van de schuld bij de gedetineerde dus volledig onverlet.

Bovendien bestaat er geen specifieke Unieregeling ter zake, aangezien zelfs in richtlijn (EU) 2016/343 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende de versterking van bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld in strafprocedures, de voorwaarden waaronder voorlopige hechtenis kan worden gelast, niet worden geregeld (zie ook arrest van 19 september 2018, ████████ C-310/18 PPU, EU:C:2018:732).

TWEE.- Context van de procedure

2.1.- Om de verstrekte informatie een meer volledig karakter te geven, is het nuttig om die aan te vullen met enkele overwegingen over de context van het proces in het kader waarvan de voorliggende prejudiciële vraag wordt opgeworpen, waarin indirect wordt verzocht om een potentiële afweging [Or. 11] betreffende de verenigbaarheid van de doeleinden van de rechtspleging met de bescherming van de goede werking van het Parlement.

De strafbare feiten waarvan verdachte wordt beschuldigd, en die thans definitief zijn geformuleerd, zijn van bijzonder ernstige aard. Verdachte wordt beschuldigd van handelingen waarmee hij, hetzij rechtstreeks en met als belangrijkste oogmerk, hetzij op meer indirecte wijze, via een verstoring van de openbare orde, de grondwettelijke orde beoogde te verstoren of omver te werpen. Het betreft, overeenkomstig ons strafrechtsstelsel, de strafbare feiten van rebellie en oproer. Daar is door de aanklagende partijen het delict van verduistering van publieke middelen aan toegevoegd, dat door de deloyale overheid zou zijn gepleegd door overheidsmiddelen te bestemmen voor het houden van de illegale volksraadpleging.

In die context moet voorts worden opgemerkt dat bij het onderzoeken van de grondwettelijk legitieme doelen die de preventieve maatregel van de voorlopige hechtenis rechtvaardigen, deze Kamer het vluchtgevaar, en het daaraan verbonden risico dat verdachte zich onttrekt aan iedere oproep om voor de rechter te verschijnen, heeft meegewogen. In die weging is ook rekening gehouden met zowel de maat van de sancties als het concrete risico dat kan worden afgeleid uit het feit dat diverse medeverdachten zich niet ter beschikking van de rechter hebben gesteld en daarbij steun ontvangen en politieke ondersteuning genieten vanuit de machtsstructuren van het bestuur van de autonome regio. Daar moet aan worden toegevoegd dat verdachte keer op keer publiekelijk te kennen heeft gegeven dat hij geen vertrouwen heeft in het vermogen van deze rechterlijke instantie om een eerlijk proces te waarborgen. Deze opstelling maakt goed zichtbaar dat bij de heer ██████ iedere wil om zich ter beschikking van deze Kamer te houden ontbreekt.

2.2.- Met betrekking tot verdachte is in advies 6/2019 van de werkgroep Arbitraire Aanhoudingen (WGAD) van de Verenigde Naties geconcludeerd dat zijn aanhouding arbitrair was. Dat advies steunt op het uitgangspunt (punt 110) dat het in Spanje is toegestaan om referenda te houden „[...] *over een breed scala aan onderwerpen, met inbegrip van het onderwerp dat verband houdt met de onderhavige zaak*”, en dat het houden van een referendum een legitieme uitdrukking is van „[...] *de uitoefening van de vrijheid van meningsuiting*”. **[Or. 12]**

In deze redenering wordt echter geen acht geslagen op het onbetwistbare feit dat het op 1 oktober 2017 gehouden referendum uitdrukkelijk verboden was, zowel door de Tribunal Constitucional (grondwettelijk hof, Spanje) als door de Tribunal Superior de Justicia de Cataluña. Het referendum was derhalve niet legaal. Het referendum was onderworpen aan een uitdrukkelijk rechterlijk verbod en kon nooit worden gezien als een daadwerkelijke uitdrukking van de vrijheid van meningsuiting.

In verband met dat referendum is in de recente beslissing van het EHRM van 7 mei 2019 (vordering nr. 75147/27), in de zaak ██████ en anderen/Spanje, waarin de heer ██████ zelf een van de verzoekers was, van de hand gewezen dat de door de Tribunal Constitucional gelaste schorsing van de

plenaire vergadering van het Catalaanse parlement waarin de resultaten van dat referendum zouden worden geëvalueerd, strijdig was met de artikelen 10 en 11 van het Verdrag en met artikel 3 van Protocol nr. 1. In de beslissing van het EHRM wordt onder andere het advies CDL-AD (2017) 003 van de Commissie van Venetië aangehaald. Daarin kan het volgende worden gelezen: *„De Commissie van Venetië herinnert eraan dat de arresten van grondwettelijke hoven onherroepelijk zijn en dwingende rechtskracht hebben. Als uitvloeisel van de suprematie van de grondwet moeten de rechterlijke beslissingen van het grondwettelijk hof worden geëerbiedigd door alle overheidsorganen en particulieren. Het negeren van een rechterlijke beslissing van het grondwettelijk hof staat gelijk aan het negeren van de grondwet en van de constituerende macht, op grond waarvan het grondwettelijk hof de bevoegdheid is verleend om die suprematie te garanderen. Wanneer een overheidsinstantie weigert een arrest van het grondwettelijk hof ten uitvoer te leggen, schendt zij daarmee de beginselen van de rechtsstaat, de scheiding der machten en de loyale samenwerking tussen staatslichamen. Bijgevolg zijn maatregelen om de naleving van die rechterlijke beslissingen af te dwingen rechtmatig. Bij gebreke van Europese normen op dit gebied wordt in dit advies onderzocht in hoeverre de bij Ley Orgánica 2/1979 [, de 3 de octubre,] del Tribunal Constitucional [organieke wet 2/1979 van 3 oktober 1979 betreffende het Spaanse grondwettelijk hof] ingevoerde hervorming een passend middel is om dit rechtmatige doel te verwezenlijken.”*

2.3.- Anderzijds is het feit dat deze strafbare feiten in de aanhoudings- en overleveringsprocedure van de Unie niet zijn uitgesloten van de vereiste toetsing van **[Or. 13]** de dubbele strafbaarheid, van doorslaggevend belang voor de beoordeling van het vluchtgevaar. Hoewel handelingen die als oogmerk hebben om de grondwettelijke orde, of een belangrijk deel daarvan, te verstoren of omver te werpen in alle wetboeken van strafrecht op enigerlei wijze strafbaar zijn gesteld, verschillen de wettelijke bepalingen die die gedragingen bestraffen onderling aanzienlijk van elkaar. De typische configuratie van die bepalingen kan niet los worden gezien van de historische traditie van elke staat en de invloed daarvan op de strafrechtelijke codificatie. Buitenlandse oorlogen en binnenlandse opstanden hebben in de loop der tijd hun stempel gedrukt op een historische ontwikkeling die in elke staat bepalend is geweest voor de specifieke invulling van de figuren van verraad, trouweloosheid, complot en, in juridische termen, rebellie of oproer, of andere, hier niet genoemde. Dit alles maakt de analyse van de strafbare feiten er niet eenvoudiger op. De diversiteit aan idiosyncratische regelingen en het feit dat de verdachten politieke verantwoordelijkheden uitoefenen, voegen daar nieuwe moeilijkheden aan toe. Het onmiddellijke effect daarvan is erosie van de pijlers waarop het beginsel van wederzijds vertrouwen is gestoeld. Het resultaat van de in de onderzoeksfase uitgevaardigde Europese aanhoudingsbevelen en verzonden overleveringsverzoeken kan alleen op deze manier worden begrepen. De afwijzing van die bevelen en verzoeken is gebaseerd op argumentaties die moeilijk te begrijpen zijn.

2.3.1.- In een van de gevallen werd voor die afwijzing de rechtspraak in de zaak [REDACTED] (arrest van 1 juni 2016, C-24[1]/15, C:2016:385) ingeroepen. Het

verwijt van de rechterlijke autoriteiten van de aangezochte staat was echter niet dat er geen [nationale] rechterlijke beslissing tot inhechtenisneming zou liggen, maar dat een van de inhoudelijke elementen van de vervolgingsbeschikking die aard ontbeerde, waarbij de [Spaanse] wettelijke benadering waarbij onder een nationaal aanhoudingsbevel iets anders kan worden verstaan dan een „voor tenuitvoerlegging vatbare [...] rechterlijke beslissing”, werd verdraaid.

2.3.2.- Het tweede Europees aanhoudingsbevel werd afgewezen met het argument dat er geen sprake van dubbele strafbaarheid zou zijn. Ter completering van die afwijzing hebben de rechterlijke autoriteiten van de aangezochte staat een beslissing gegeven waarin in de gronden zeer uitgebreid wordt ingegaan op de bestanddelen van het strafbare feit en de invloed daarvan op de beoordeling van het bestaan van dat strafbare feit. Daarin wordt ook een beoordeling gegeven van de bewijsmiddelen met betrekking tot feiten die zijn onderzocht in een procedure die wordt gekenmerkt door zijn grote complexiteit en omvang. Van de buitengewone en ongebruikelijke uitgestrektheid van de procedure getuigt het gegeven **[Or. 14]** dat de omvang van het dossier wordt uitgedrukt in kubieke meters, terwijl de digitale versie van het procesdossier meer dan een terabyte beslaat. Niets daarvan heeft voor de aangezochte autoriteiten een beletsel gevormd om zich uit te spreken over de opzettelijkheid van de gepleegde feiten en de overheersende rol van verdachte bij de uitvoering ervan.

Daardoor is op betreuenswaardige wijze voorbijgegaan aan de aard van het Europees aanhoudingsbevel als instrument voor de justitiële samenwerking binnen de Europese Unie. Ook artikel 4, lid 2, van Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten is genegeerd, evenals de rechtspraak die is vervat in het arrest van 11 januari 2017, ██████████ (C-289/15, EU:C:2017:4) en in de (op artikel 99 van de procedureverordening gegronde) beschikking van 25 september 2015, A (C-463-15, EU:C:2015:634).

2.3.3.- In casu heeft het Tribunal Supremo een groot aantal elementen in aanmerking genomen bij het nemen van een beslissing over het samengaan van de vrijheidsbeneming van de heer ██████████ en zijn recht om deel te nemen aan het politieke proces.

Om te beginnen is er geen enkel obstakel opgeworpen toen er een oplossing voor dat dilemma moest worden gevonden in verband met de hoedanigheid van de heer ██████████ als nationale afgevaardigde. Verdachte heeft zijn hoedanigheid van gekozen lid van het Spaanse wetgevingsorgaan behouden dankzij het door deze rechterlijke instantie verleende verlof om de gevangenis te verlaten teneinde zich naar de zetel van het Congreso de los Diputados te begeven. De oplossing voor dat moeilijke samengaan moet echter anders zijn wanneer de verlening van buitengewoon gevangenisverlof ertoe kan leiden dat de heer ██████████ de constituerende vergadering van het Europees Parlement zou bijwonen.

In deze zaak hebben we gezien dat de mondelinge behandeling is afgesloten na vier maanden van intensieve bewijsvoering. De aanklagers en de verdedigingen hebben hun argumenten ter onderbouwing van hun respectieve stellingen naar voren kunnen brengen. De zaak is „in beraad genomen”. De beraadslagingen bevinden zich nog in een eerste stadium. Op dit moment in de procedure bevindt de onderhavige rechterlijke instantie [Or. 15] zich in een bevoorrechte, nog niet eerder ingenomen positie om een taxatie te kunnen maken van de intensiverende fumus boni iuris die steeds ten grondslag heeft gelegen aan de door de onderzoeksmagistraat gelaste en door de Sala de Recursos (kamer van beroep) bekrachtigde voorlopige maatregelen. De strafprocedure bevindt zich derhalve reeds in de laatste fase, die van de beraadslagingen over de elementen, feitelijk en rechtens, die bepalend zullen zijn voor de uitkomst ervan.

De verplaatsing van de heer ██████ naar buiten de Spaanse landsgrenzen zou een onomkeerbaar gevaar voor de doeleinden van de procedure inhouden. Bovenal zou dit leiden tot het verlies van de rechterlijke controle op de op verdachte van toepassing zijnde preventieve maatregel vanaf het moment waarop verdachte het Spaanse grondgebied zou verlaten.

Deze beslissing van de Kamer is dan ook het resultaat van een afwegingsproces waarin is gezocht naar een oplossing die de rechten van de heer ██████ op harmonieuze wijze laten samenvloeien met de op grond van zijn procedurele situatie aan hem opgelegde beperkingen. Gezien vanuit dit perspectief impliceert de thans toegepaste formule geen onomkeerbaar verlies van het participatierecht van verzoeker. De gekozen formule leidt slechts tot tijdelijk uitstel, totdat, afhankelijk van de uiteindelijke uitkomst van de procedure, de obstakels voor het effectueren van zijn hoedanigheid van lid van het Europees Parlement zijn verdwenen. De Kamer stelt vast dat aan de onmogelijkheid om de zetel in te nemen en deel te nemen aan de constituerende vergadering noch in LO 5/1985, noch in het Reglement van het Europees Parlement een uitdovend effect wordt verbonden met betrekking tot dat recht. In artikel 224, lid 2, van genoemde LO 5/1985 wordt immers bepaald dat „[g]ekozen kandidaten binnen vijf dagen na hun verkiezing de eed of gelofte van trouw aan de grondwet [moeten] afleggen ten overstaan van de Junta Electoral Central. Na het verstrijken van deze termijn verklaart de Junta Electoral Central de zetels van afgevaardigden die geen trouw aan de grondwet hebben gezworen of beloofd vacant en schorst hij alle door hen uit hoofde van hun ambt genoten voorrechten totdat die eed of gelofte van trouw is afgelegd.” De Junta Electoral Central kan aan de onmogelijkheid om trouw aan de grondwet te zweren of te beloven dus geen onomkeerbaar verlies van het aan de verkiezing inherente recht verbinden, maar dient zich te beperken tot een [Or. 16] verklaring waarin hij de zetel vacant verklaart totdat is voldaan aan de vereisten voor de daadwerkelijke verwezenlijking van het recht en het verkrijgen van de immuniteit die de leden van het Europees Parlement genieten.

De duidelijkheid van deze idee wordt versterkt door de lezing van artikel 3, lid 1, van het interne Reglement van het Europees Parlement. Daarin wordt het volgende bepaald: „Na de verkiezingen voor het Europees Parlement verzoekt de

Voorzitter de bevoegde autoriteiten van de lidstaten het Parlement onverwijld de namen van de gekozen leden mede te delen zodat alle leden vanaf de opening van de eerste vergadering na de verkiezingen daadwerkelijk in het Parlement zitting kunnen nemen". Zoals kan worden vastgesteld, hoeft het innemen van de zetel in het Parlement niet noodzakelijkerwijs plaats te vinden tijdens de eerste vergadering, maar kan dat worden gedaan vanaf de eerste vergadering. De onderbreking doet dus geen afbreuk aan de verwerving van het recht, maar leidt slechts tot uitstel van de daadwerkelijke en effectieve erkenning daarvan.

De door deze rechterlijke instantie gehanteerde uitlegging komt voort uit de wil om geen van de in de voorgelegde vraag samenkomende belangen en rechten op te offeren. De tijdelijke beperking van het participatierecht van de heer ██████ behoudens uiteraard de spoedige uitkomst van het incident [OMISSIS], moet derhalve worden begrepen als een beperking die noodzakelijk is voor de bescherming van een ander grondwettelijk legitiem doel, dat eigen is een democratische samenleving. Het waarborgen van de doeleinden van de strafprocedure, waarvan de realiteit onomkeerbaar zou worden geschaad indien de Kamer de heer ██████ toestemming zou verlenen om zich buiten de grenzen van ons grondgebied te begeven, is bepalend geweest voor de afwijzing van het ingediende verzoek. Ook het onbegrip dat de Europese aanhoudingsbevelen, die zijn uitgevaardigd als instrument van de justitiële samenwerking bij de bestrijding van strafbare feiten van bijzonder ernstige aard, ten deel is gevallen, alsook de brede ondersteuning door maatschappelijke organisaties en het bestuur van de autonome regio waartoe de heer ██████ behoorde, [hebben] bijgedragen aan deze weigering.

Met andere woorden: wij hebben geen haalbaar alternatief gevonden voor de voorlopige hechtenis als middel om de doeleinden van de procedure te waarborgen. Het vluchtgevaar – rechtmatige grond voor de vrijheidsbeperking, ingevolge de organieke [Or. 17] wet die artikel 503 LECrim heeft hervormd – heeft ons tot de conclusie gebracht dat de situatie van verdachte onverenigbaar is met de verlening van een buitengewoon gevangenisverlof dat een uitzondering op de gelaste beperking van de persoonlijke vrijheid zou creëren. Daarbij stellen wij vast dat dit offer evenredig is, aangezien de beperking die van toepassing is op de uitoefening van het recht om een openbaar ambt te vervullen van tijdelijke aard is. Het betreft hier per slot van rekening een beperking van de persoonlijke vrijheid die inherent is aan de situatie dat verdachte zich in hechtenis bevindt en die hem feitelijk belet om andere grondrechten uit te oefenen, zoals, bijvoorbeeld, deelname aan manifestaties of vergaderingen.

Artikel 503 LECrim luidt:

„1. Voorlopige hechtenis kan slechts worden gelast indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1.° In de zaak is het bestaan vastgesteld van een of meer strafbare feiten die kenmerken vertonen van een strafbaar feit dat wordt bestraft met een maximale

gevangenisstraf van ten minste twee jaar, of met een kortere vrijheidsstraf indien de onderzochte of vervolgte persoon een strafblad heeft, dat niet is geschrapt of kan worden geschrapt, ten gevolge van een veroordeling voor een opzettelijk gepleegd strafbaar feit.

Indien er meerdere feiten ten laste worden gelegd, gelden de bijzondere bepalingen inzake de toepassing van sancties overeenkomstig het bepaalde in titel III, hoofdstuk II, afdeling 2 bis, van boek I van de Código Penal (wetboek van strafrecht).

2.º Er zijn voldoende gronden om aan te nemen dat de persoon van wie de hechtenis wordt gelast strafrechtelijk verantwoordelijk is voor het gepleegde strafbare feit.

3.º Met de voorlopige hechtenis wordt een van de volgende doeleinden nagestreefd:

a) Waarborgen dat de onderzochte of vervolgte persoon aanwezig is bij het proces wanneer redelijkerwijs kan worden vermoed dat er vluchtgevaar bestaat.

Bij het beoordelen van het bestaan van een dergelijk gevaar wordt rekening gehouden met de aard van het feit, de hoogte van de sanctie die aan de onderzochte of vervolgte persoon kan worden opgelegd, de gezins-, arbeids- en economische situatie van de betrokkene, alsook de temporele nabijheid van de terechtzitting, met name wanneer het dienstig is om de snelle procedure als bedoeld in titel III van boek IV van deze wet in te leiden. [Or. 18] Voorlopige hechtenis van de onderzochte persoon op deze grond kan alleen worden gelast wanneer uit het procesdossier blijkt dat er in de twee voorgaande jaren ten minste tweemaal een dagvaarding of opsporings- en aanhoudingsbevel is uitgevaardigd door een rechterlijke instantie. In deze omstandigheid is de onder 1º van dit lid vastgestelde limiet met betrekking tot de sanctie niet van toepassing.

b) Voorkomen dat er voor de vervolging relevante bewijsbronnen worden achtergehouden, gewijzigd of vernietigd, indien er gegronde of concrete redenen zijn om aan te nemen dat er vluchtgevaar bestaat.

Voorlopige hechtenis kan niet op deze grond worden gelast wanneer dit vluchtgevaar uitsluitend wordt afgeleid uit de uitoefening van de rechten van verdediging of het gebrek aan medewerking door de onderzochte of vervolgte persoon in de loop van het onderzoek.

Bij het beoordelen van het bestaan van een dergelijk gevaar moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid voor de onderzochte of vervolgte persoon om zelf of via derden inzake in de bewijsbronnen te verkrijgen of om invloed uit te oefenen op andere onderzochte of vervolgte personen, getuigen of deskundigen of enige andere persoon.

c) *Voorkomen dat de onderzochte of vervolgte persoon juridische goederen van een slachtoffer kan schaden, in het bijzonder wanneer het slachtoffer een van de in artikel 173, lid 2, van de Código Penal bedoelde personen is. In deze omstandigheid is de onder 1° van dit lid vastgestelde limiet met betrekking tot de sanctie niet van toepassing.*

2. *Tevens kan voorlopige hechtenis worden gelast wanneer de onder 1.° en 2.° van het vorige lid bedoelde voorwaarden zijn vervuld, ter voorkoming van het gevaar dat de onderzochte of vervolgte persoon andere strafbare feiten pleegt.*

Bij het beoordelen van het bestaan van een dergelijk gevaar moet rekening worden gehouden met de omstandigheden van het gepleegde feit en met de ernst van de feiten die gepleegd zouden kunnen worden.

Voorlopige hechtenis op deze grond kan alleen worden gelast wanneer het strafbare feit opzettelijk is gepleegd. De onder 1.° van het vorige lid bedoelde limiet is echter niet van toepassing wanneer uit de antecedenten van de onderzochte of vervolgte persoon, of uit de overige door de recherche aangedragen of uit de stukken blijkende feiten of omstandigheden, redelijkerwijs kan worden afgeleid dat de onderzochte of vervolgte persoon in onderling overleg met een of meer andere personen op georganiseerde wijze strafbare feiten pleegt of gewoontelijke criminele activiteiten verricht.”

DRIE.- Bepalingen van Europees en nationaal recht

[Or. 19]

3.1.- In artikel 9 (oud artikel 10) van het Protocol (nr. 7) betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie wordt bepaald:

„Tijdens de zittingsduur van het Europees Parlement genieten de leden:

- a) *op hun eigen grondgebied, de immuniteiten welke aan de leden van de volksvertegenwoordiging in hun land zijn verleend,*
- b) *op het grondgebied van elke andere lidstaat, vrijstelling van aanhouding en gerechtelijke vervolging in welke vorm ook.*

De immuniteit beschermt hen eveneens, wanneer zij zich naar de plaats van de bijeenkomst van het Europees Parlement begeven of daarvan terugkeren.”

3.2.- De erkende immuniteiten voor leden van het Spaanse parlement hebben alle uitsluitend betrekking op fasen van de procedure die voorafgaan aan de terechtzitting. Nadat de intermediaire fase van de procedure is afgesloten en de fase van de vervolging is ingetreden, geniet verdachte geen van de hem als nationale afgevaardigde toekomstende immuniteiten meer.

Artikel 71 van de Spaanse grondwet luidt:

„1. Afgevaardigden en senatoren genieten onschendbaarheid voor de in de uitoefening van hun taken geuite opvattingen.

2. Afgevaardigden en senatoren genieten gedurende hun mandaat immunititeit en kunnen slechts worden aangehouden in het geval van ontdekking op heterdaad. Zij kunnen niet in staat van beschuldiging worden gesteld of worden vervolgd zonder voorafgaande toestemming van de desbetreffende Kamer.

3. In zaken tegen afgevaardigden en senatoren is de Sala de lo Penal (strafkamer) van het Tribunal Supremo bevoegd.

4. Afgevaardigden en senatoren ontvangen een salaris dat wordt vastgesteld door de Kamer waartoe zij behoren.”

Bepalingen van lagere rang:

[Or. 20]

i) Artikelen 750 tot en met 756 van de LECrim (titel I, boek IV).

„Artikel 750 LECrim

De rechter die of het gerecht dat redenen ziet voor vervolging van een senator of afgevaardigde wegens een strafbaar feit, onthoudt zich van het voeren van de procedure tegen de betrokkene indien de Cortes (het Spaanse parlement) zijn geopend, totdat er toestemming is verkregen van het medewetgevende lichaam waartoe de senator of afgevaardigde behoort.

Artikel 751 LECrim

Indien de senator of afgevaardigde op heterdaad is betrapt, kan hij worden aangehouden en vervolgd zonder de in het vorige artikel bedoelde toestemming; het medewetgevende lichaam moet evenwel binnen 24 uur na de aanhouding of instelling van strafvervolging in kennis worden gesteld van de feiten.

Het betrokken medewetgevende lichaam wordt tevens in kennis gesteld van de grond die is ingebracht tegen een verdachte die is gekozen in de Senaat of het Huis van Afgevaardigden (Congreso de los Diputados) van de Cortes.

Artikel 752 LECrim

Indien een senator of afgevaardigde wordt vervolgd in een overgangperiode tussen twee parlementaire zittingsperioden, moet de rechter die of het gerecht dat de zaak behandelt het betrokken medewetgevende lichaam daar onverwijld van in kennis stellen.

Datzelfde is van toepassing indien een senator of afgevaardigde wordt vervolgd voordat de Cortes bijeen zijn gekomen.

Artikel 753 LECrim

In ieder geval schorst de griffier de procedure vanaf de dag waarop de Cortes daarvan in kennis worden gesteld, ongeacht of de Cortes reeds zijn geopend of niet, waarbij de zaak wordt aangehouden in de toestand waarin hij zich op dat moment bevindt, totdat het betrokken medewetgevende lichaam heeft beslist hetgeen hij passend acht.

Artikel 754 LECrim

[Or. 21]

Indien de Senaat of het Huis van Afgevaardigden de gevraagde toestemming weigert, wordt de procedure tegen de senator of afgevaardigde beëindigd; de zaak tegen de overige verdachten wordt evenwel voortgezet.

Artikel 755 LECrim

De toestemming wordt gevraagd in de vorm van een verzoekschrift, dat vergezeld gaat van, onder voorbehoud, een verklaring waarin de aan de senator of afgevaardigde ten laste gelegde feiten worden vermeld, met inbegrip van de adviezen van de openbare aanklager en de particuliere verzoekschriften waarin om de toestemming is verzocht.

Artikel 756 LECrim

Het verzoekschrift wordt voor behandeling toegezonden aan de minister van Gratie en Justitie.”

ii) Artikelen 5 tot en met 9 van de *Ley de 9 de febrero de 1912, declarando los Tribunales que han de entender en el conocimiento de las causas contra Senadores y Diputados* (wet van 9 februari 1912 tot aanwijzing van de gerechten die bevoegd zijn voor de behandeling van gerechtelijke procedures tegen senatoren en afgevaardigden).

„Artikel 5

De bevoegdheid om de Senaat of het Huis van Afgevaardigden te verzoeken om toestemming voor de vervolging van een senator of afgevaardigde berust uitsluitend bij het Tribunal Supremo, of in voorkomend geval bij de Consejo Supremo de Guerra y Marina (hoge raad voor oorlog en de marine, Spanje).

Te dien einde dient het een verzoek in bij het desbetreffende medewetgevende lichaam, vergezeld van een verklaring inzake de door hem noodzakelijk geachte handelingen en, in voorkomend geval, het advies van de openbare aanklager.

Het Tribunal Supremo of de Consejo Supremo de Guerra y Marina nemen, in de respectieve gevallen, een passende beslissing, overeenkomstig de wet, omtrent de

inhechtenisneming van senatoren en afgevaardigden die op heterdaad zijn betrapt bij het plegen van een strafbaar feit en waartegen een strafprocedure is ingeleid.

Artikel 6

Zolang de Senaat of het Huis van Afgevaardigden geen beslissing neemt op het verzoek om toestemming, wordt de procedure geschorst, uitgezonderd de handelingen die zijn gericht op herziening van beschikkingen en voorzieningen waarbij op een eerder moment de aanhouding, hechtenis of vervolging is gelast.
[Or. 22]

De schorsing van de procedure is uitsluitend van toepassing op procedures tegen de senator of afgevaardigde op wie de gevraagde toestemming betrekking heeft.

Artikel 7

Indien de Senaat of het Huis van Afgevaardigden de toestemming om te vervolgen weigert, wordt dit besluit meegedeeld aan het verzoekende gerecht, dat de procedure onherroepelijk beëindigt ten aanzien van de senator of afgevaardigde. Indien de toestemming wordt verleend, wordt de procedure voortgezet totdat een rechterlijke beslissing met kracht van gewijsde is gegeven, ook indien voordat die beslissing wordt gegeven de Cortes waarvan de betrokken senator of afgevaardigde lid is worden ontbonden.

Artikel 8

Indien de persoon op wie het verzoek betrekking heeft door de Senaat of het Huis van Afgevaardigde niet wordt toegelaten als senator of afgevaardigde, deelt de voorzitter van de desbetreffende Kamer dit mee aan het Tribunal Supremo of de Consejo Supremo de Guerra y Marina, opdat deze de zaak rechtens kan verwijzen naar de bevoegde rechter of het bevoegde gerecht en de procedure kan worden voortgezet.

Artikel 9

De bevelen tot aanhouding, hechtenis of vervolging die het Tribunal Supremo of de Consejo Supremo de Guerra y Marina in de uitoefening van de bevoegdheden die hem bij deze wet zijn verleend, en onderworpen aan de bij deze wet vastgestelde voorschriften, heeft uitgevaardigd tegen een senator of afgevaardigde, alsook de door hem uitgevaardigde bevelen tot herziening of intrekking van die bevelen, worden meegedeeld aan het medewetgevende lichaam waarvan de persoon op wie het desbetreffende bevel betrekking heeft lid is.”

iii) Artikel 11 van het Reglement van het Congreso de los Diputados

„Afgevaardigden genieten gedurende hun mandaat immuniteit en kunnen slechts worden aangehouden in het geval van ontdekking op heterdaad. Zij kunnen niet in

staat van beschuldiging worden gesteld of worden vervolgd zonder voorafgaande toestemming van het Huis.”

iv) Artikel 22, lid 1, tweede alinea, van het Reglement van de Senaat

„Senatoren kunnen zonder voorafgaande toestemming van de Senaat, zoals gevraagd in het daartoe strekkende verzoek, niet in staat van beschuldiging worden gesteld of worden vervolgd. Deze toestemming is [Or. 23] eveneens vereist in procedures tegen in staat van beschuldiging gestelde of vervolgte personen die toetreden tot het ambt van senator.”

Een dienovereenkomstige beslissing is door ons gegeven in de beschikking van 14 mei 2019 (ECLI:ES:TS:2019:5051A), als voortzetting van de onbetwiste vaste rechtspraak die inhoudt dat er geen sprake is van immuniteit, en dat de opheffing ervan derhalve onnodig is op de verschillende momenten na de vervolgingsfase, zoals wanneer in de procedure een cassatieberoep aanhangig is (arrest van de Sala Segundo del Tribunal Supremo 1952/2000 van 19 december 2000 (ECLI:ES:TS:2000:9367), beroep 2103/2000), of in de tenuitvoerleggingsfase (arrest van de Sala Segundo del Tribunal Supremo 54/2008 van 8 april 2000 (ECLI:ES:TS:2008:687), beroep 408/2007).

3.3.- Het Hof heeft zelf, in zijn arrest van 6 september 2011, Patriciello (C-163/10, EU:C:2011:543, punt 25), verklaard dat de parlementaire onschendbaarheid als bedoeld in artikel 9, eerste alinea, onder a), van het Protocol afhangt van het nationale recht.

VIER.- Motivering van het verzoek om een prejudiciële beslissing

4.1.- Om te kunnen beslissen of aan de verdachte, een gekozen lid van het Europees Parlement, die zich in voorlopige hechtenis bevindt, buitengewoon gevangenisverlof moet worden verleend of geweigerd, is kennis van de werkingssfeer van de in artikel 9 van Protocol nr. 7 bedoelde voorrechten een absolute voorwaarde, en in concreto het bepaalde in de tweede alinea: *„De immuniteit beschermt hen eveneens, wanneer zij zich naar de plaats van de bijeenkomst van het Europees Parlement begeven of daarvan terugkeren.”* Het antwoord op de vraag wanneer de parlementaire status van toepassing is, zal bepalend zijn voor de inhoud van het dispositief van de door ons te geven beslissing over het buitengewoon gevangenisverlof.

Voornoemde regeling is reeds in diverse arresten van het Hof van Justitie [van de Europese Unie] geanalyseerd, maar de temporele dimensie, evenals de subjectieve en objectieve inhoud ervan zijn nog niet verduidelijkt. **[Or. 24]**

4.2.- Datzelfde Hof heeft reeds uitdrukkelijk verklaard bevoegd te zijn om zich in een prejudiciële procedure uit te spreken over de werkingssfeer van dit artikel 9 van het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van, destijds, elk van de drie bestaande Gemeenschappen. Dat heeft het Hof bijvoorbeeld verklaard in zijn arrest van 12 mei 1964 in zaak 101/63, Wagner (EU:C:1964:28). Volgens het

Hof beroofde een eventueel verzoek aan het Europees Parlement om opheffing van de parlementaire immuniteit het Hof niet van zijn bevoegdheid om de ingediende prejudiciële vraag te beantwoorden.

Die bevoegdheid is bekrachtigd in het arrest van 10 juli 1986 in zaak 149/85, [REDACTED] (EU:C:1986:310). In dat arrest werd geredeneerd dat de in artikel 9 (oud artikel 10) gebezigde uitdrukking betreffende de temporele dimensie van de immuniteit „*tijdens de zittingsduur van de Vergadering*” uitdrukkelijk betrekking heeft op de zitting van het Europees Parlement. Daarbij benadrukte het Hof dat „[...] [v]erwijzing naar een nationale wetgeving voor de uitlegging van dit begrip [...] derhalve onverenigbaar [zou] zijn niet enkel met de tekst van het Protocol, maar ook met het doel van deze bepaling, namelijk te verzekeren dat alle Europese afgevaardigden, ongeacht hun nationaliteit, gedurende een gelijke periode immuniteit genieten”. Het Hof concludeerde dat de duur van de zittingen van het Europees Parlement slechts aan de hand van het gemeenschapsrecht kan worden vastgesteld.

In datzelfde arrest heeft het Hof voorts verduidelijkt dat de bepaling op grond waarvan Europese afgevaardigden eveneens immuniteit genieten „*wanneer zij zich naar de plaats van de bijeenkomst van de Vergadering begeven of daarvan terugkeren*” niet kan worden aangevoerd ter betwisting van een uitlegging van het begrip „*zitting*”. Gezien de praktijk van het Europees Parlement waarborgt dit begrip, zij het door toedoen van een andere bepaling, ten volle de verwezenlijking van de door die alinea beoogde doelstellingen. Waarna het Hof toelichtte: „*Die alinea behoudt overigens haar nut, onder meer voor het geval dat het Europees Parlement een jaarlijkse zitting vervroegd zou hebben gesloten.*” [Or. 25]

In het licht van deze arresten zou elke verwijzing naar nationale wetgeving om de term „*zitting*” uit te leggen onverenigbaar zijn met de tekst en het voorwerp van het Protocol.

Dit biedt evenwel geen oplossing voor situaties die voorafgaan aan het begin van een zitting, noch voor de (in ieder geval niet voorziene) uitbreiding van [de parlementaire immuniteit] tot nieuw gekozen leden van het Europees Parlement.

4.3.- De rechtsopvattingen te dien aanzien lopen uiteen. In pleidooien voor een extensieve toepassing van de parlementaire immuniteiten op gekozen leden van het Europees Parlement wordt echter vaak alleen het namens de Commissie juridische zaken en rechten van de burger [van het Europees Parlement] opgestelde verslag – of beter gezegd: advies – Donnez van 31 januari 1986 aangehaald, over het ontwerp-protocol houdende wijziging van het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Gemeenschappen van 8 april 1965 wat de leden van het Europees Parlement betreft (do[c]. C 2-31/85 – COM(84) 666 definitief) (do[c]. A2-121/86). Uit een zorgvuldige lezing van dat verslag blijkt dat daarin slechts wordt verklaard dat het begrip zittingsduur zodanig moet worden uitgelegd dat de immuniteit effect sorteert vanaf de

bekendmaking van de verkiezing en ophoudt te bestaan bij beëindiging van het mandaat van de afgevaardigde.

Die conclusie werd echter niet getrokken op basis van de inhoud van de voorgestelde regeling. Integendeel: de letterlijke uitlegging van de bestaande regeling staat slechts een beperkte temporele toepassing toe. In artikel 3 van het Reglement van het Europees Parlement wordt bepaald dat gekozen leden daadwerkelijk zitting in het Parlement kunnen nemen „*vanaf de opening van de eerste vergadering na de verkiezingen*”. In artikel 4 wordt gespecificeerd dat het mandaat begint en eindigt op de wijze die is neergelegd in artikel 5 van de Akte betreffende de verkiezing van de leden van het Europees Parlement door middel van rechtstreekse algemene verkiezingen, [waarin word bepaald dat] de periode van vijf jaar waarvoor de leden van het Europees Parlement zijn gekozen begint bij de opening van de eerste zitting na iedere verkiezing [...]. In [artikel 146, lid 2, van dat Reglement] wordt bepaald dat het Parlement van rechtswege bijeenkomt op de eerste dinsdag na het verstrijken van een termijn van één maand na het einde van de in artikel 10, lid 1, van de Akte van 20 september [Or. 26] 1976 bedoelde periode (de zondag waarop de verkiezingsperiode voor het Europees Parlement eindigt).

Behalve de letterlijke lezing laat ook het teleologische uitleggingselement die conclusie toe. De bepalingen van het Protocol hebben tot doel om de bescherming van het Europees Parlement te waarborgen, als instelling van de Unie. De bescherming van zijn individuele leden is daaraan functioneel, en de werkzaamheden van het Parlement beginnen pas bij de aanvang van zijn constituerende vergadering.

Deze criteria zijn ook onderstreept in het door de rapporteur ██████████ van de Commissie juridische zaken en interne markt van het Europees Parlement opgestelde verslag over het verzoek om verdediging van de parlementaire immuniteit van ██████████ (A5-0248/2003). De auteur van het verslag wees weliswaar op het deficitaire karakter van de bescherming van de leden van het Parlement en stelde zelfs een wijziging van de Akte betreffende de verkiezing van de leden van het Europees Parlement voor, maar naar zijn oordeel was die lacunaire situatie niet in dier voege ernstig dat een hervorming gerechtvaardigd was. Vanuit het perspectief van de bescherming van de door artikel 9 – ofschoon dat betrekking heeft op een in artikel 8 van het Protocol bedoelde omstandigheid, betreffende geuite meningen – was er geen enkele hervorming nodig. De aan de heer ██████████ toegeschreven feiten waren niet begaan toen hij nog louter verkozen was, maar nadat zijn mandaat door het Europees Parlement was geverifieerd, te weten op 13 december 1999 (zie het besluit van het Europees Parlement over het onderzoek van de geloofsbrieven na de vijfde rechtstreekse verkiezing van de leden van het Europees Parlement, verslag van de plenaire zitting van 13 december 1999). Op dat tijdstip stond reeds onbetwist vast dat het Protocol Europese afgevaardigden die hun zetel al hebben ingenomen in een bevoorrechte positie plaatst, door hen immuniteit te verlenen, ten aanzien van eventuele tegen hen aanhangige procedures.

In ieder geval verschilt de in het verzoek om bescherming van de immuniteit van de heer ██████ beschreven situatie duidelijk van die welke de indiening van het onderhavige verzoek om een prejudiciële beslissing rechtvaardigt. [Or. 27] In het geval van de heer ██████ ging het om een opiniedelict – een inbreuk die verband houdt met de kern van de parlementaire onschendbaarheid – dat door de Italiaanse gerechtelijke autoriteiten werd toegeschreven aan een lid van het Europees Parlement dat door het Europees Parlement reeds als zodanig was erkend. In casu is er echter een bijzonder ernstig strafbaar feit ten laste gelegd aan een Europese afgevaardigde die door de Junta Electoral Central niet is opgenomen in de lijst van gekozenen die hebben kunnen voldoen aan de formele vereiste om de eed of gelofte van trouw aan de Spaanse grondwet af te leggen.

4.4.- Voor deze beperking pleit ook de verdeling van bevoegdheden in het verkiezingsproces tussen de nationale kiesraden en het Europees Parlement, die een duidelijke continuïteit vertoont, maar met een functionele scheiding tussen de verschillende instanties die in het verkiezingsproces optreden.

In de nationale verkiezingsregeling, LO 5/1985, wordt bepaald dat de Junta Electoral Central verantwoordelijk is voor het tellen van de stemmen op nationaal niveau, de toewijzing van de zetels aan de kandidaten en de proclamatie van de verkozen vertegenwoordigers. Evenzo wordt in die regeling bepaald dat de Junta Electoral Central de zetels van afgevaardigden die geen trouw aan de grondwet hebben gezworen of beloofd, vacant verklaart en alle door hen uit hoofde van hun ambt genoten voorrechten schorst totdat die eed of gelofte van trouw is afgelegd.

Artikel 224 van LO 5/1985 luidt:

„1. De Junta Electoral Central gaat uiterlijk op de twintigste dag na de verkiezingen over tot het tellen van de stemmen op nationaal niveau, het toewijzen van de zetels aan de kandidaten en het bekendmaken van gekozen afgevaardigden.

2. Gekozen kandidaten moeten binnen vijf dagen na hun verkiezing de eed of gelofte van trouw aan de grondwet afleggen ten overstaan van de Junta Electoral Central. Na het verstrijken van deze termijn verklaart de Junta Electoral Central de zetels van afgevaardigden die geen trouw aan de grondwet hebben gezworen of beloofd vacant en schorst hij alle door hen uit hoofde van hun ambt genoten voorrechten totdat die eed of gelofte van trouw is afgelegd.

3. De Junta Electoral Central is ook bevoegd voor de uitvoering van de overige algemene controleverrichtingen waarin het vorige artikel niet voorziet.”

De rechtspraak van het Hof zelf bevestigt dat een strikte en temporele uitlegging dient te worden gegeven aan de artikelen 8 en 9 van het Protocol, uitgaande van de uitlegging van artikel 6 van de Akte, aangezien het Hof reeds heeft verklaard dat de stem van de afgevaardigden individueel en persoonlijk is en dat Europese afgevaardigden de voorrechten en immuniteiten van wat thans Protocol nr. 7 is genieten. In het arrest van 30 april 2009, Italië en ██████ Europees Parlement, C-393/07 en C-9/08 (EU:C:2009:275, punt 44), wordt de volgende redenering

gevolgd: „Inzonderheid kan het Parlement geen algemene bevoegdheid tot toetsing van de verkiezingsprocedures van de lidstaten aan de aan artikel 6 van de Akte van 1976 beweerdelijk ten grondslag liggende beginselen worden ingeruimd zoals het Parlement die vooral uit artikel 3 van Aanvullend protocol nr. 1 bij het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden afleidt door een ruime uitlegging van dit artikel 6 in het licht van die beginselen”.

Dit criterium was bovendien reeds geformuleerd in de beschikking van de president van het Hof van 13 januari 2009, C-512/07 P(R) en C-15/08 P(R), EU:C:2009:3, punt 43: „[D]it artikel 6 [kan] op zich geen grond [...] opleveren voor een algemene bevoegdheid van het Parlement om de verkiezingsprocedures van de lidstaten te toetsen aan al deze beginselen en aan het EVRM”. In punt 41 van die beschikking wordt in meer expliciete bewoordingen verklaard dat het in genoemd artikel 6 gaat om het stemrecht van die afgevaardigden, „welk recht naar zijn aard niet in verband kan worden gebracht met de hoedanigheid van kandidaat die op grond van zijn rangorde op de lijst officieel gekozen wordt verklaard”.

In artikel 8 van de Akte wordt bepaald dat, behoudens de bepalingen van de akte, „voor de verkiezingsprocedure in elke lidstaat de [Or. 29] nationale bepalingen [gelden]”, waarna slechts één beperking wordt gesteld aan die nationale regeling, namelijk dat die over het geheel genomen geen afbreuk mag doen aan het beginsel van evenredige vertegenwoordiging. In het thans geldende artikel 3, lid 3, van het huidige Reglement van het Parlement wordt bepaald dat het Parlement onverwijld overgaat tot onderzoek van de geloofsbriefen en beslist over de geldigheid van het mandaat van elk der nieuwgekozen leden, alsmede over eventuele bezwaren, ingebracht op grond van de Akte van 20 september 1976, met uitsluiting van die welke krachtens deze akte uitsluitend vallen onder de nationale bepalingen waarnaar deze akte verwijst. Op grond daarvan wordt in het arrest van het Hof van 7 juli 2005, [REDACTED] Europees Parlement, C-208/03 P, EU:C:2005:429, punt 51, verklaard dat het Parlement geen enkele bevoegdheid heeft met betrekking tot het vacant worden van een zetel door toepassing van nationale bepalingen.

Bijgevolg zijn, totdat de lijsten van nieuwgekozen afgevaardigden die aan de Spaanse regeling hebben voldaan zijn opgestuurd, de procedurele regels de nationale bepalingen ter zake, behoudens indien in de Akte uitdrukkelijk anders wordt bepaald, en zijn het de nationale instanties die de betrokken regels toepassen. Dat sluit ook de toepassing van artikel 9 van het Protocol op louter gekozen afgevaardigden uit. Dit criterium strookt met het moment waarop dat artikel zou kunnen worden toegepast door het Parlement, namelijk nadat de afgevaardigden hun zetels hebben ingenomen of ten minste zijn opgenomen in de door de nationale kiesraad op te sturen lijst van kandidaten die de vereiste formaliteiten hebben vervuld om de hoedanigheid van afgevaardigde in het Europees Parlement te verwerven.

4.5. – Het is juist dat dit criterium – zelfs op niet volledig uitzonderlijke wijze – ertoe kan leiden dat aanhoudingen ex novo of strafprocedures tegen een kandidaat die reeds tot verkozen afgevaardigde is uitgeroepen, niet onder de immuniteit vallen. Deze mogelijkheid is nog veel onrustbarender wanneer er op enigerlei wijze *fumus persecutionis* kan worden geconstateerd. De omgekeerde oplossing is evenwel niet zonder nadelen, die indruisen tegen de zin van de parlementaire immuniteit zelf, die altijd moet worden begrepen als een functioneel voorrecht. Indien [Or. 30] de immuniteit van kracht zou worden vanaf het moment van de proclamatie tot verkozen afgevaardigde in de Boletín Oficial del Estado (Spaanse staatscourant), zou het namelijk mogelijk zijn om een verdachte die zich in voorlopige hechtenis bevindt op de – door de kiezer overigens te nemen of te laten – verkiezingslijst te plaatsen met als enige doel een door het bestuur van justitie beoogde aansprakelijkheid te ontlopen. Dit zou met name het geval zijn indien met betrekking tot de voorlopige hechtenis wordt beslist dat een preventieve maatregel onmiddellijk en automatisch moet worden opgeheven, met het daaruit voortvloeiende grote gevaar dat een grondwettelijk legitiem doel, dat is verbonden aan de uitkomst van de procedure, wordt gefrustreerd.

In de rechtspraak van het EHRM betreffende de uitlegging van artikel 3 van Protocol nr. 1 bij het EVRM – met het opschrift „Recht op vrije verkiezingen”, logischerwijs gelezen in samenhang met artikel 39 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – wordt eraan herinnerd dat de door artikel 3 van Protocol nr. 1 gegarandeerde rechten van cruciaal belang zijn voor het vestigen en handhaven van de grondslagen van een daadwerkelijke democratie die wordt beheerst door de rechtsstaat. Volgens het EHRM zijn deze rechten niet absoluut, is er ruimte voor „*impliciete beperkingen*” en zouden de verdragssluitende staten in dit opzicht over een beoordelingsmarge moeten beschikken. Deze beoordelingsmarge is door het EHRM als ruim gekwalificeerd (█ (GC), van 16 maart 2006, § 103; █ en █ België, van 2 maart 1987, § 52; █ Verenigd Koninkrijk [GC] § 63; █ Italië [GC], § 201, en █ Letland, § 33), mits er geen zodanige afbreuk wordt gedaan aan de rechten in kwestie dat zij inhoudelijk worden aangetast en van hun doeltreffendheid worden beroofd, mits een legitiem doel wordt nagestreefd en mits de gebruikte middelen niet onevenredig zijn. Met betrekking tot het passieve aspect van dit recht – het recht om te worden gekozen – beperkt het EHRM zich in wezen tot een controle van de afwezigheid van willekeur in de nationale procedures die leiden tot de vrijheidsbeneming van een persoon (zie █ Oekraïne, 19 oktober 2004, § 57, █ hierboven reeds aangehaald, § 115, en █ en anderen/Spanje, 30 juni 2009, § 50).

In dat laatste arrest heeft het EHRM opgemerkt dat de politieke context in Spanje, waarin de aanwezigheid van naar onafhankelijkheid strevende politieke partijen in de overheidsorganen van bepaalde autonome [Or. 31] regio's, en met name in Baskenland, een algemeen bekend feit is, aantoonde dat aan de litigieuze maatregel niet het voornemen ten grondslag lag om elke uiting van ideeën over afscheiding te verbieden (zie § 55).

Een veelzeggend voorbeeld waaruit blijkt dat ons stelsel secessionistische ideeën niet strafbaar stelt of vervolgt, is het feit dat de huidige regering van de autonome regio Catalonië in absolute vrijheid ideologische denkbeelden over een breuk met de grondwet verdedigt. Bovendien hebben leden van de Generalitat, met aan het hoofd de president van de Generalitat en de voorzitter van het parlement, het gehele verloop van de terechtzitting bijgewoond, waarbij zij een protocollaire voorkeursbehandeling hebben genoten in de rechtszaal.

Het is de noodzaak ervoor te zorgen dat de doelstellingen van de wegens bijzonder ernstige strafbare feiten ingeleide strafprocedure worden gewaarborgd, gelet op zowel de significantie van de sancties waarin voor die feiten wordt voorzien als de grondwettelijke goederen waarvan in de tenlastelegging wordt verklaard dat deze zijn verstoord, die het Tribunal Supremo tot deze afweging van de in het geding zijnde waarden heeft gebracht. Daarin staat de benaming van de persoonlijke vrijheid door middel van een preventieve maatregel – die zijn wettelijke grond vindt in het vluchtgevaar – tegenover een uitstel van de verwezenlijking van de rechten als gekozen vertegenwoordiger van de in voorlopige hechtenis genomen persoon, welk uitstel van de het in artikel 39 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie neergelegde recht zich slechts in bescheiden mate uitstrekt in de tijd en, ondanks het verband ervan met de in Protocol nr. 7 bedoelde voorrechten en immuniteiten voor de leden van het Europees Parlement, ook niet van doorslaggevende aard is.

Hoe dan ook is de vraag niet zozeer of een afweging van de door het Handvest gegarandeerde rechten dient te worden verricht, maar wel, gelet op het specifieke tijdstip waarop deze vraag rijst, namelijk vóór het begin van de vergaderingen, aan welke instelling het staat om met betrekking tot een gekozen afgevaardigde de in het geding zijnde belangen tegen elkaar af te wegen en welke regeling daarbij moet worden toegepast.

4.6.- Rekening houdend met de voorgaande overwegingen, die zijn geformuleerd conform de aanwijzingen in de aanbevelingen van het Hof [**Or. 32**] aan de nationale rechterlijke instanties over het aanhangig maken van prejudiciële procedures, zou het antwoord op de prejudiciële vraag kunnen zijn dat de in artikel 9 van Protocol nr. 7 bedoelde immuniteit niet van kracht is totdat de afgevaardigde zijn zetel inneemt, en dat zijn hoedanigheid van louter gekozen lid van het Europees Parlement niet volstaat.

Desalniettemin behoeft de gepastheid van deze prejudiciële vraag geen toelichting, aangezien het Hof zich nog niet uitdrukkelijke heeft uitgesproken over de temporele draagwijdte (uitstrekking tot een moment vóór het begin van de vergaderingen), de subjectieve draagwijdte (uitstrekking tot gekozen afgevaardigden) en de objectieve draagwijdte (uitstrekking van de zinsnede „wanneer zij zich [...] begeven”) van artikel 9. Noch uit de bewoordingen van deze Europese regeling, noch uit de wettelijke bepalingen waarnaar wordt verwezen, noch uit de dienaangaande bestaande rechtspraak kan één enkele hermeneutische oplossing worden afgeleid die zich opdringt als voor de hand

liggend, niet alleen voor de bevoegde rechterlijke instantie, maar ook voor de overige lidstaten.

Dat geldt des te meer omdat de strafzaak waarin de prejudiciële vraag wordt opgeworpen, plaatsvindt voor deze Sala de lo Penal (strafkamer) van het Tribunal Supremo, wiens beslissing niet vatbaar is voor welk rechtsmiddel dan ook in de nationale rechtsorde. Gelet op een en ander zien wij ons genoodzaakt een verzoek om een prejudiciële beslissing in te dienen bij het Hof overeenkomstig artikel 267, derde alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

VIJF.- Voor te leggen vragen

Dientengevolge hebben de prejudiciële vragen in de eerste plaats betrekking op de temporele en subjectieve draagwijdte van de in Protocol nr. 7 vastgestelde voorrechten van leden van het Europees Parlement. Verduidelijkt dient te worden of de in dat Protocol vastgestelde voorrechten volgens de letterlijke bewoordingen ervan uitsluitend gelden voor „leden van het Parlement” en „tijdens de zittingsduur van de Vergadering, dan wel zich uitstrekken, wat de temporele en personele effecten ervan betreft, tot personen die officieel gekozen zijn verklaard maar nog niet hebben voldaan aan de in het nationale recht vastgestelde noodzakelijke voorwaarden, en of die voorrechten bijgevolg reeds van toepassing zijn vóór de opening van de eerste zitting, die [Or. 33] het begin markeert van de periode van vijf jaar waarvoor afgevaardigden in het Europees Parlement worden gekozen.

Indien wordt geconcludeerd dat deze voorrechten niet van toepassing zijn vóór het begin van de parlementaire vergaderingen, of dat zij zich niet uitstrekken tot afgevaardigden die enkel nog maar zijn gekozen, dan zou geen nadere uitlegging vereist zijn om het verzoek over het buitengewoon gevangenisverlof te kunnen afdoen.

Indien het antwoord echter bevestigend luidt en geoordeeld wordt dat er sprake is van een uitbreidend effect dat zich uitstrekt tot de proclamatie als gekozen afgevaardigde, dan rijst de vraag of, gezien de verdeling van verantwoordelijkheden in het verkiezingsproces zoals vastgesteld in de Akte betreffende de verkiezing van de leden van het Europees Parlement door middel van rechtstreekse algemene verkiezingen en ingeval de nationale kiesraad het Europees Parlement ervan in kennis heeft gesteld dat de gekozen afgevaardigde niet de hoedanigheid van lid van het Europees Parlement en derhalve ook geen van de aan die leden toegekende voorrechten heeft verworven, de extensieve uitlegging van de term „zittingsduur” desondanks stand houdt, niettegenstaande de slechts tijdelijke onderbreking van de verwachting van de gekozen afgevaardigde dat hij zijn zetel kan innemen.

Tot slot moet ook worden vastgesteld, indien de uitlegging extensief zou zijn en deze de opheffing van zelfs bij rechterlijke beslissingen opgelegde belemmeringen zou impliceren, of de rechtskracht van artikel 9 van Protocol nr. 7 een absolute

werking heeft, met een zeker automatisme, of dat in elk concreet geval de met de doeleinden van de procedure verbonden rechten en belangen zouden moeten worden afgewogen tegen die welke verband houden met de ingestelde immuniteit.

ZES.- Versnelde procedure

De vraag die moet worden beantwoord, met behulp van de uitlegging door het Hof, is of het buitengewoon gevangenisverlof moet worden verleend of geweigerd, waarvoor de temporele, subjectieve en objectieve draagwijdte van artikel 9 van Protocol nr. 7 betreffende de voorrechten en immuniteiten van de [Or. 34] Europese Unie moet worden nagegaan.

De vraag ziet derhalve niet rechtstreeks op een specifieke materie van titel V van het derde deel van het VWEU inzake de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, hetgeen in de weg staat aan een behandeling in de spoedprocedure.

Ook is de beantwoording van de vraag niet bepalend voor de inhoudelijke vragen die aanleiding hebben gegeven tot de voorlopige hechtenis, hoewel die beantwoording zou kunnen leiden tot de opschorting van die voorlopige hechtenis. Voorts houdt de vraag verband met de temporele dimensie van het recht om lid te zijn van het Europees Parlement en met de samenstelling van dat Parlement.

Om deze redenen verzoeken wij het Hof, ingevolge de vierde alinea van artikel 267 VWEU, ofschoon het onderhavige verzoek om een prejudiciële beslissing geen betrekking heeft op een geschil dat binnen een specifieke termijn moet worden opgelost, om dit verzoek te behandelen volgens de versnelde procedure waarin wordt voorzien in artikel 105 van het Reglement van de procesvoering van het Hof.

Gelet op een en ander,

DISPOSITIEF

BESLUIT DE KAMER ALS VOLGT:

Ten eerste. De behandeling van het beroep wordt geschorst totdat uitspraak is gedaan op het verzoek om een prejudiciële beslissing.

Ten tweede. Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag en de subsidiair daaruit voortvloeiende vragen:

1.- Is artikel 9 van Protocol nr. 7 betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie vóór de aanvang van de „zitting” van toepassing op een persoon die wordt verdacht van ernstige strafbare feiten en die zich in voorlopige hechtenis bevindt op grond van een beslissing die is gegeven vóór het begin van het verkiezingsproces waarin de betrokkene is gekozen in het Europees Parlement, maar aan wie bij een rechterlijke beslissing een buitengewoon gevangenisverlof

[Or. 35], dat hem in staat zou stellen om te voldoen aan de bepalingen van de nationale verkiezingswetgeving als bedoeld in artikel 8 van de Akte betreffende de verkiezing van de leden van het Europees Parlement door middel van rechtstreekse algemene verkiezingen, is geweigerd?

2.- Indien de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord, houdt de ruime uitlegging van de term „zittingsperiode” dan stand indien het bij de nationale verkiezingswetgeving aangewezen orgaan, op grond van de vaststelling dat de gekozen afgevaardigde de in die verkiezingswetgeving neergelegde vereisten niet heeft vervuld (gezien de onmogelijkheid om de zetel in te nemen als gevolg van een beperking van zijn persoonlijke vrijheid die voortvloeit uit de voorlopige hechtenis waarin hij zich bevindt in het kader van een strafprocedure wegens ernstige strafbare feiten), het Europees Parlement heeft meegedeeld dat de betrokkene de hoedanigheid van afgevaardigde niet heeft verworven zolang hij niet aan die vereisten voldoet, niettegenstaande de tijdelijk gefnuikte verwachting van de betrokkene dat hij zijn zetel kan innemen?

3.- Indien het antwoord op de tweede vraag bevestigt dat een ruime uitlegging moet worden gegeven, is de rechterlijke autoriteit die de hechtenis heeft gelast dan gehouden, gezien de zinsnede „wanneer zij zich naar de plaats van de bijeenkomst van het Europees Parlement begeven of daarvan terugkeren” in artikel 9 van Protocol nr. 7, tot het opheffen van de hechtenis in absolute zin, op nagenoeg automatische wijze, teneinde de betrokkene in staat te stellen de formaliteiten voor het innemen van zijn zetel in het Europees Parlement te verrichten en zich te verplaatsen naar en van het Europees Parlement, indien de gekozene zich reeds sedert geruime tijd, van lang vóór de aanvang van het verkiezingsproces, in voorlopige hechtenis bevindt in het kader van de procedure die tegen hem wordt gevoerd wegens ernstige strafbare feiten, of moet die autoriteit een criterium toepassen van relatieve weging, tegen de achtergrond van de specifieke omstandigheden van de zaak, van de rechten en belangen die voortvloeien uit het belang van de rechtspleging en de behoorlijke procesgang enerzijds en die welke verband houden met de ingestelde immuniteit anderzijds, zowel met betrekking tot de inachtneming van de werking en onafhankelijkheid van het Parlement als ten aanzien van het recht van de gekozene om openbare ambten uit te oefenen?

[OMISSIS] [formele overweging]

[OMISSIS] [formele overweging] **[Or. 36]**

[OMISSIS] [formele overweging]